

บทที่ 3

วิธีการงบประมาณในรูปแบบต่าง ๆ ในทางปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์

จำนวนธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดที่อยู่ในประเทศไทย

ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดที่ดำเนินงานอยู่ในประเทศไทยมีจำนวน 30 ธนาคารด้วยกัน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ-¹

1. ธนาคารพาณิชย์ไทย (Banks Incorporated in Thailand)

มีจำนวน 16 ธนาคาร

2. สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Banks Incorporated Abroad)

มีจำนวน 14 ธนาคาร

นอกจากนี้ยังมีธนาคารกึ่งพิเศษ คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งธนาคารทั้ง 3 นี้ มิได้เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์โดยตรง จึงไม่ได้อยู่ในกลุ่มของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว²

¹ Bangkok Bank Limited, Statistical Data on Commercial Banks in Thailand, (Thailand: Bangkok Bank Ltd., 1978), pp. 4.

² ปราโมทย์ อังกูฎี และอัจฉราวรรณ งามบุญ, "การจัดอันดับธนาคารพาณิชย์ไทย ประจำปี 2520," หน้า 124.

I189A6458

หลักเกณฑ์ในการจัดอันดับและแบ่งขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

ในการจัดอันดับและแบ่งขนาดของธนาคารพาณิชย์ สิ่งที่เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ยอดสินทรัพย์รวม (Total Assets) ของธนาคาร ซึ่งประกอบด้วยสินทรัพย์ที่สำคัญ คือ เงินสดในมือ (Cash) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (Investment in Securities) เงินให้กู้ยืม (Loans) ที่ดิน (Land) อาคาร (Building) อุปกรณ์ (Equipment) และสินทรัพย์อื่น ๆ (Other Assets)¹

สำหรับหลักเกณฑ์ในการแบ่งขนาดของธนาคารพาณิชย์มีดังต่อไปนี้ คือ.-²

1. ธนาคารขนาดใหญ่ มียอดสินทรัพย์รวมมากกว่า 10,000 ล้านบาท
2. ธนาคารขนาดกลาง มียอดสินทรัพย์รวม 5,000 - 10,000 ล้านบาท
3. ธนาคารขนาดเล็ก มียอดสินทรัพย์รวมน้อยกว่า 5,000 ล้านบาท

จากการแบ่งขนาดของธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจะทำการแบ่งเฉพาะธนาคารพาณิชย์ไทยเท่านั้น ส่วนสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศไม่สามารถแบ่งขนาดได้ เพราะสำนักงานใหญ่ของแต่ละธนาคารนั้นอยู่ในต่างประเทศ แต่จะจัดอันดับของธนาคารดังกล่าวตามยอดสินทรัพย์รวมให้เห็นเท่านั้น

¹ปราโมทย์ องค์สุดี, "การจัดอันดับธนาคารพาณิชย์ไทย ประจำปี 2521," วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. (ตุลาคม - ธันวาคม 2522) : 37.

²คัดแปลงจาก ปราโมทย์ องค์สุดี และอัจฉราวรรณ งามญาณ, "การจัดอันดับธนาคารพาณิชย์ไทย ประจำปี 2520," หน้า 129 - 130.

ตารางที่ 3.1

การจัดอันดับและแบ่งขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

ธนาคารขนาดใหญ่

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ	ชื่อธนาคาร (ภาษาไทย)	ชื่อธนาคาร (ภาษาอังกฤษ)	ยอดสินทรัพย์รวม ณ. วันที่ 31 ธ.ค. 21
1.	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	Bangkok Bank Ltd.	88,791
2.	ธนาคารกรุงไทย จำกัด	The Krung Thai Bank Ltd.	31,040
3.	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด	The Thai Farmers Bank Ltd.	24,963
4.	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด	The Siam Commercial Bank Ltd.	14,616
5.	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด	Bank of Ayudhya Ltd.	13,536
6.	ธนาคารศรีนคร จำกัด	Bangkok Metropolitan Bank Ltd.	11,164

ธนาคารขนาดกลาง

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ	ชื่อธนาคาร (ภาษาไทย)	ชื่อธนาคาร (ภาษาอังกฤษ)	ยอดสินทรัพย์รวม ² ณ. วันที่ 31 ธ.ค. 21
7.	ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด	The Siam City Bank Ltd.	8,889
8.	ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด	The Bangkok Bank of Commerce Ltd.	8,177
9.	ธนาคารมหานคร จำกัด	First Bangkok City Bank Ltd.	8,161
10.	ธนาคารทหารไทย จำกัด	The Thai Military Bank Ltd.	6,108
11.	ธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด	The Asia Trust Bank Ltd.	5,030

¹ Bangkok Bank Limited, Statistical Data on Commercial Banks in Thailand, pp. 5.

² เรื่องเดียวกัน.

ธนาคารขนาดเล็ก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ	ชื่อธนาคาร (ภาษาไทย)	ชื่อธนาคาร (ภาษาอังกฤษ)	ยอดสินทรัพย์รวม ³ ณ. วันที่ 31 ธ.ค. 21
12.	ธนาคารเอเชีย จำกัด	The Bank of Asia Ltd.	4,869
13.	ธนาคารสหธนาคาร จำกัด	The Union Bank of Bangkok Ltd.	4,233
14.	ธนาคารไทยพูน จำกัด	The Thai Danu Bank Ltd.	2,269
15.	ธนาคารแหลมทอง จำกัด	The Laem Thong Bank Ltd.	1,455
16.	ธนาคารหวังหลี จำกัด	Wang Lee Bank Ltd.	993

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 3.2

การ จัดอันดับของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

(ล้านบาท)

ลำดับ	ชื่อธนาคาร (ภาษาไทย)	ชื่อธนาคาร (ภาษาอังกฤษ)	ชาติ ¹	ยอดสินทรัพย์รวม ² ณ. วันที่ 31 ธ.ค. 21
1.	ธนาคารเชสแมนฮัตตัน	The Chase Manhattan Bank, NA	อเมริกา	2,535
2.	ธนาคารมิทซึบ จำกัด	The Mitsui Bank Ltd.	ญี่ปุ่น	2,365
3.	ธนาคารแห่งโตเกียว	The Bank of Tokyo Ltd.	ญี่ปุ่น	2,234
4.	ธนาคารสหมาลายัน จำกัด	United Malayan Banking Corp. Ltd.	มาเลเซีย	1,475
5.	ธนาคารแห่งอเมริกา	Bank of America NT & SA	อเมริกา	1,317
6.	ธนาคารชาร์เตอร์ด	The Chartered Bank	อังกฤษ	1,274
7.	ธนาคารแห่งอินโดจีน จำกัด	Banque de L'Indochine et de Suez	ฝรั่งเศส	1,021
8.	ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ จำกัด	The Hongkong & Shanghai Banking Corp. Ltd.	อังกฤษ	937
9.	ธนาคารสากลพาณิชย์จีน จำกัด	The International Commercial Bank of China	จีน	359
10.	ธนาคารภารตโอเวอร์ซีส์ จำกัด	Bharat Overseas Bank Ltd.	อินเดีย	350
11.	ธนาคารเมอร์แคนไทล์ จำกัด	Mercantile Bank Ltd.	อังกฤษ	342
12.	ธนาคารยูโรเปียนเอเชีย	European Asian Bank	เยอรมัน	305
13.	ธนาคารกวางตุ้ง จำกัด	The Bank of Canton Ltd.	จีน	198
14.	ธนาคารซีไอหง จำกัด	Four Seas Communications Bank Ltd.	จีน	194

¹ดร. นิมิตร นนพพันชาวนิชย์, "การธนาคารในประเทศไทย," วารสารธนาคารของสมาคมธนาคารไทย (มีนาคม 2522) : 40 - 41.

²Bangkok Bank Limited, Statistical Data on Commercial Banks in Thailand, pp. 5.

วิธีการงบประมาณในรูปแบบต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ไทย

ธนาคารพาณิชย์ไทย มีวิธีการงบประมาณที่แตกต่างกันออกไปตามขนาดของกิจการ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 พวกใหญ่ ๆ คือ.-

1. ธนาคารขนาดใหญ่ มีวิธีการงบประมาณอยู่ 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ.-
 - 1.1 วิธีการงบประมาณฐานศูนย์ (Zero - Base Budgeting)
 - 1.2 วิธีการงบประมาณแบบเก่า (Traditional - Type Budgeting)
2. ธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็ก มีวิธีการงบประมาณอยู่ 1 รูปแบบใหญ่ ๆ

คือ.-

- 2.1 วิธีการงบประมาณแบบเก่า (Traditional - Type Budgeting)

สำหรับหลักการปฏิบัติ เกี่ยวกับวิธีการงบประมาณแต่ละรูปแบบของธนาคารตามขนาดที่แบ่งไว้ข้างต้น ซึ่งในรายละเอียดจะกล่าวในบทที่ 4 และ 5 ตามลำดับ

วิธีการงบประมาณในรูปแบบต่าง ๆ ของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

เนื่องจากสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีสำนักงานใหญ่อยู่ในต่างประเทศ ดังนั้นวิธีการงบประมาณที่เป็นหลักใหญ่ ๆ ก็จะอยู่ที่สำนักงานใหญ่ ส่วนสาขาในประเทศไทยก็จะรับเพียงหลักการบางส่วนที่สำนักงานใหญ่ส่งมาให้ปฏิบัติเท่านั้น ฉะนั้นวิธีการงบประมาณของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย จึงได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์เท่ากับวิธีการของธนาคารพาณิชย์ไทย สาเหตุเพราะผู้เขียนไม่สามารถไปศึกษาและค้นคว้า ณ. ที่สำนักงานใหญ่ที่อยู่ในต่างประเทศได้ แต่ผู้เขียนก็ได้พยายามไปศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลจากสาขาของธนาคารต่าง ๆ ที่อยู่ในประเทศไทย เท่าที่พอจะหามาได้ และนำมาศึกษาในรายละเอียด ซึ่งจะกล่าวในบทที่ 6